

N:o 94.

Af herr **A. Lilienberg**, om upphäfvande af skyldigheten att till hofrätt insända renoveradt exemplar af häradsrätts och rådstufvurätts dombok.

Enligt 1734 års lag skulle underrätts dombok i sin helhet insändas till hofrätten, men genom kongl. kungörelsen den 6 oktober 1848 gjordes häri den inskränkning, att endast de mål och ärenden, som angå egande- eller nyttjanderätt till fast egendom, egöskilnad, delning af jord, arf eller testamenten, skola införas i det exemplar af domboken, som insändes. Emellertid kvarstår sålunda af renovationsskyldigheten tillräckligt för att det, i synnerhet i de större domsagorna, skulle medföra en afsevärd lättnad, derest den kunde helt och hållet upphöra, och jag föreställer mig, att sådant skulle kunna utan olägenhet ske. Nya lagberedningen föreslår i sitt betänkande angående rättegångsväsendets ombildning, att renovationsskyldigheten skulle upphöra, och motiverar detta förslag sålunda: »Den ifrågavarande renovationsskyldigheten, hvarmed ursprungligen synes hafva afsetts att kontrollera det protokollen voro i komplett skick, men som för närvarande antagligen har till ändamål att, om ett underrättsarkiv blefve förstördt, dock ega vissa viktigare urkunder i behåll, medför naturligtvis rätt mycken kostnad och äfven besvär för vederbörande underrätter. I öfverrätterna samlas emellertid stora massor af dylika renovationer år från år, men sällan eller nästan aldrig läser det inträffa, att dessa protokoll i öfverrätterna anlitas för vinnande af upplysningar, som icke lika väl kunnat vinnas direkt hos underrätterna. Vid sådant förhållande kan det svårigen anses vare sig lämpligt eller nödigt att för dylika undantagsfall

och endast för en eller annan enskild persons lättnad eller bekvämlighet bibehålla en så pass kostsam och besvärlig apparat. Det bör härvid dessutom märkas, att genom de nya lagfarts- och in-teckningsböckerna lemnas förut saknade upplysningar om de förhållanden, som angå fast egendom, och att i öfriga fall, der renovation af dombok skall ega rum, fullt giltiga skäl att i dessa mer än i många andra lika viktiga rättegångsmål fordra renovation icke synas vara för handen. Ur de nu antydda synpunkterna bör följaktligen renovationsskyldigheten, såsom endast föranledande en myckenhet vanligen alldeles onyttigt skriferi, kunna utan våda eller olägenhet eftergifvas. Hvad kontrollen öfver domböckernas fullständighet angår, synes den af justitiekansleren och justitieombudsmannen vid de nästan årliga undersökningarna af underrätternas arkiv utöfvade tillsyn i allmänhet vara till fyllest för att förebygga oordningar i detta hänseende.»

Dessa skäl synas mig vara uttömmande, och jag vill endast tillägga den erinran, att lagberedningen gått än längre, i det att den föreslagit, att, derest ändring sökes i underrätts utslag, *originalprotokollet* skulle med posten försändas till öfverrätten för att der vara att tillgå.

I sammanhang med upphäfvande af renovationsskyldigheten torde jemväl böra upphävas skyldigheten för rådstufvurätten i Stockholm att uppvisa sina domböcker färdiga. Och får jag på grund af hvad sålunda blifvit anfördt föreslå, att Riksdagen behagade för sin del besluta,

att skyldigheten att till hofrätt insända renoveradt exemplar af häradsrätts och rådstufvurätts dombok och i sammanhang dermed skyldigheten för Stockholms rådstufvurätt att i hofrätten färdiga uppvisa sina domböcker upphäfves.

Jag anhåller om remiss till lagutskottet.

Stockholm den 22 januari 1891.

A. Lilienberg.